

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Corespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garnițid — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 17 Octomvre.

Este o situațiune extraordinară situațiunea din Ungaria. Naționalitățile nemaghiare toate, afară de vre-o câțiva indiviți, cari sub aripile guvernului își pot face trebușoarele într'o formă sau într'alta, stau la o parte și pășesc din când în când, la anumite ocațiuni, contra guvernului. Insași naționalitatea maghiară în nemulțămirea sa este în cea mai mare parte opozițională, în parlament și în presă; ba asemănând opozițiunea acesteia cu cea a naționalităților nemaghiare, nemaghiarii sînt ângeri pe lângă tovarășii lor Maghiari din opozițiune. Opozițiunea maghiară a progresat în ideile sale de opozițiune așa de tare, încât nu se mai opresce la guvern; ea atacă adeseori chiar și majoritatea parlamentului unguresc și prin aceasta parlamentul însuși. Mai mult, spiritul de opozițiune se pare că prinde, ca rugina, și în apropierea guvernului. Și cu toate aceste Tizza, care face opozițiunii și guvernul și parlamentul urgisit stă ca stânca. Toate prorociile: că va căde ați, că va căde mâne; odată cu Andrassy, sau după Andrassy, au rămas până acum neimplinite.

Situațiunea aceasta este extraordinară și pentru că în Ungaria se întemplă lucruri, cari numai sînt stricacioase într'un viitoriu mai îndepărtat. Sărăcirea tuturor claselor cu posesiune, înflorirea usurei, sporirea concurselor ș. a. de felii acestora se întemplă acum și le ved oamenii și scriu coloane întregi despre dênsele și despre consecuențele acestora, dar cu toate aceste: amorteală; ca și când n'ar fi nimica, ca și cum n'ar dice, n'ar scrie nimenea nimica.

Judecătoria supremă *judex Curiae* dl de Mailath, a folosit ocaziunea în una din ședințele adunărilor juristilor ce avură loc în Budapesta, și arată că nici justiția n'a putut rămâne neatinsă în acest timp de decadență generală morală și politică și că adevărată trebuie să sufere în urma lipsei de sistemă și în urma regresului ce l face prin administrațiunea ei de astăzi. Va folosi ceva critica cea aspră a unui bărbat de pozițiunea dl-ului de Mailath spre a desmorți spiritele și ale invita la o viață regeneratoare? Nu ne vine a crede. Lumea noastră s'a datat a auzi învățături, critici, admonițiuni, amenințări cu perspective oribile în viitoriu — peste toate trece la ordinea zilei, care nu e altă decât îndolența cătră tot ce aude și vede și căută numai de împlinirea mandatelor ce i vin de sus.

Până când va merge tot așa? nu voim să luăm rolul de proroci și să prorocim. Ne vine cu mirare, însă când vedem pe bărbații politice din fruntea Ungariei cât știu de reu folosi timpul prețios ocupându-se cu lucruri cari strică statului moralicesce și materialicesce.

Bugetul Ungariei pe 1880, ne spune o telegramă de ieri, s'a prezentat ieri casei deputaților. Cifra cea mai interesantă dintr'un buget este

la toată întemplarea deficitul și acesta după prezentarea făcută de ministrul de finanțe n'ar fi de astă dată mai mare decât de 17,319,368 fl. De aici este a se subtrage o eventuală încassare mai mare după vămile urcate, puse pe uleiurile minerale. De altă parte în loc de 1,800,000 sînt de a se adauge erogatele comune de 2,512,000 dimpreună cu deficitul neacoperit de 18 milioane, pentru a căruia acoperire stau nevîndute și la dispozițiune 15 milioane floreni rentă și obligațiuni de căi ferate, în preț nominal de 11 milioane. Bilanțul de ameliorare în urma crușărilor și încassărilor mai mari face 9²/₁₀ milioane floreni. Ministrul de finanțe a fost imputernicit a acuire prin o operațiune de credit 103⁹/₁₀ milioane floreni în aur; din care a și acuirat 102⁷/₁₀ milioane. Cassa statului dispune ați de 29 milioane. Ministrul de finanțe a declarat a fi în stare a acoperi cuponii din cadența dela 1 Ianuarie 1880 din ceea ce are cassa de pe anul acesta.

Altă telegramă dela Viena ne spune, tot ieri a prezentat și ministrul de finanțe cislaitan în casa deputaților a senatului imperial bugetul pe 1880. Recerînțele anului viitoriu sînt acolo preliminate cu 402.7 milioane, eară venitul este preliminar cu 390.2 milioane. Deficitul este așa dară de 12⁷/₁₀ milioane. Aici este calculată acoperirea deficitului fără credite. Ministrul de finanțe recomandă urcarea contribuțiunii în timbre și compețențe la suma de 5.8 milioane, între care o dare de 20%, după câștiguri din loterii de numeri și loterii private; urcarea vămii după petroleu dela 3 la 8 fl., ceea ce ar da un vîrsămînt de 4.8 milioane; mai de parte sporirea contribuțiunii de vinars, însă numai pe anul 1880, la suma de 15 milioane și sporirea unui imposit de 10% după comunicațiunea de persoane pe drumurile de fer și vapoare pe anii 1880 și 1881; în fine un imposit suplinitoriu după venituri cari trec peste 1400 fl., care încă ar vîrsa o sumă de 4 milioane.

În districtul dela Nevesinie în Erțegovina încă nu s'a limpedit treaba de tot. Despărțemintele trupelor noastre comandate să pună mîna pe gendarmii fugiți și insurgenții de odinioară încă n'au putut prinde pe nici unul. Insurgenții de oare când și fugarii de astăzi se țin ascunși în munții de cătră Muntenegru. Districtul întreg este astăzi ocupat de o brigadă de munte.

Un corespondent din Paris al diarului „Times” face descoperiri interesante și adevărate, cu ce ochi privesc Francesii alianța dintre Austro-Ungaria și Germania. Se spune că în Paris, pe lângă toate descoperirile sensaționale ce s'au făcut prin diare, nu cred, că ar esista vreun tratat scris de alianță, ci numai o înțelegere clară din partea guvernelor, basată pe interesele amînduror staturilor. Nici aceea nu află credință în Paris, că la întîlnirea din Viena s'ar fi plănuit ceva contra Franței. Cu toate aceste recunosc, că în Franția n'are nimenea nici o cauză de a se

bucura de cele ce s'au întemplat la Viena. Franția a calculat până acum la simpatiile Austro-Ungariei pentru ca de eventualități politice și economice. Astăzi republica se vede privată de speranța aceasta. Cea dintăiu consecuență a întîlnirii dela Viena este, că de o apropiere între Franția și Austria nu mai poate fi vorba. Franția de altă parte nu găsește compensațiune pentru ceea ce a pierdut în Austro-Ungaria. Rusia, care în viitoriu va fi și mai periculoasă, nu poate fi luată în considerațiune, pentru că ea nu poate fi nici odată pentru Franția un aliat folositoriu și de altă parte numai un semn de a voi Franția a încheia o alianță cu Rusia; și simpatiile cele mai scumpe pentru dênse din alte părți ar fi pierdute.

Sâmbăta trecută camerele de revisiune ale României, printr'un mesagiu domnesc, s'au transformat în camere ordinare.

Un postscriptum în cestiunea Evreilor din România.*

Sibiu în 28/16 Octomvrie 1879.

Nu e mai mult de o săptămînă, cînd România se afla în durerile unei născeri. Se tracta de a împăca adevăratele interese ale unui stat cu o pretensiune a puterilor europene făcută în favoarea Evreilor din România. Articulul 44 al tratatului dela Berlin îl esplicau unii într'un astfel de înțeles, încât pretindeau pentru Evrei mai mult, decât însuși același articol pretindea. În camera României a decurs mai multe săptămîni desbaterea a afla măsura cea dreaptă, cu care cu crușarea interesului statului să împace pretensiunea puterilor europene provocată prin „alianța israelită.” S'au desvoltat desbateri înfocate, s'au făcut mai multe propuneri și proiecte, dintre cari în fine abia al patrulea a fost primit. Toată lumea era preste măsură încordată a vedé cum se va scoate camera României din impasul, în care ajunsese. Pecând, în fața neputinței guvernului ași câștiga ²/₃ din voturile camerei pentru proiectul lui se părea a nu mai esista alte alternative, decât sau căderea ministeriului, sau disolvarea camerei, pe atunci lumea fu surprinsă prin o a treia alternativă, care după premersele încordări ale partidelor se părea a fi imposibilă. Partida guvernului convine cu opozițiunea în privința punctelor de diferență, cari nu erau mari, și astfel se combină o lege despre drepturile Evreilor, care a împăcat pe ambe partidele. Nu s'a tractat așa dar de resturnarea ministeriului prin opoziție, nici nu s'a tractat de ambițiunea cuiva a se pune mai pre sus de interesele țerei, ci și opoziția și partida guvernului s'a ridicat la adevăratul patriotism, când a primit legea adusă.

Dacă ne întorcem după trecerea crizei, să privim câmpul de luptă, aflăm că aceasta n'a decurs numai între cei chemați deadreptul a deslega cestiunea, ci și între alți mai din apro-

*) Acest articol ni s'a trimis dela un sprigintoriu al foaiei noastre. Red.

piere și mai din depărtare; mai ales presa nu numai din România dar se poate dice europeană a luat parte pentru o părere sau alta în favoarea sau în contra Jidanilor. Din cele decurse se vede cu deosebire, că alianța israelită a fost foarte activă lucrând cu tot felul de mijloace pentru Evrei. Bărbați cari la alte ocațiuni s'au pronunțat în contra Evreilor, de astădată au pășit pentru apărarea lor. Un Bluntschli, publicist de renume european se pogori sau mai bine dice se degradă din înălțimea sa și aruncă condeiul seu valoros în favoarea Evreilor. Tot astfel a făcut și „filoromânul” M. A. Canini. Întorcîndu-ne apoi la presă și vorbind cu scriptura până „și omul păcei mele, care mănăncă pînile mele” au aflat cuvinte în favorul Evreilor și în contra României. Un jurnal din Sibiu scris în limba germană în nisce articuli pompos intitulati precum: „die Judenfrage in Romänien von wirtschaftlichem Standpunkt” apoi unisce corespondențe din Bucuresci datate, a pledat în favoarea Jidanilor din România silindu-se a demonstra, că Jidanii au fost de lipsă în România pentru industrie, cultură și confort de traiu cu un cuvînt, pentru a îndeplini clasa de mijloc care acolo a lipsit; cearcă mai departe a demonstra, că ridicarea Jidanilor la drepturi cetățenesci în România ar păgubi numai pe boieri, eară țerei ar folosi. Aceași foaie află în esperimentările camerei din România cu deosebitele proiecte sau lipsa de convingere clară, sau lipsa de caracter la deputați. Aici vorbesce acea foie „dintru ale sale.” Ea în corespondența ei vorbesce despre „rumänische Unterthanen, cari ar avé toate sarcinile cetățenesci, nu însă și drepturi. Despre neadevărul acestei aserțiuni, cred, că mai bine ar puté convinge pre domniile dela acea foie frații lor Sași, cari își caută și află pânea în România. Mai numesce acea foie proiectul guvernului „toate numai nu liberal.”

Trebuie să prindă pre om mirarea, că oameni cari știu bine câtă stricăciune face în țara noastră în anumite împregiurări un singur Jidan unei comune întregi, nu vede nici un pericol pentru România, că în satele și orașele din Moldova sînt Jidanii cu sutele și cu miile. Ni se vorbesce despre o cultură adusă prin Jidani! Vai de cultura aceea, mai cu samă cultura care o aduc Jidanii din Galiția!

Dară cu astfel de rătăcirii sîntem dedați; după ei așa dară Sașii sînt puși într'o paralelă cu Jidovii, de oarece unii au adus cultura în Transilvania, eară alții în România. Abstragem dela alte floricele tomnatice, al căror scop de multe ori nu l scim și nu l pricepem, cum se poate încuadra în împregiurările actuale; după ei numai Sașii din Transilvania au fost un zid în contra Turcilor mai puternic și mai credincios decât Carpații și alte fortărețe naturale; ei au fost vitejii de pe câmpul pînei eară „furia

vandalică, cu care au năvălit Valachii din munți" au nimicuit monumentul de pe câmpul pâinei etc.

După toate mărturisesc, că unui jurnal, care apără interesele unei națiuni, a cărei fii în număr nu neînsemnat își află asil și existență în România și se ședează mai bine să lase altora cearta pentru sau contra Jidanilor, dacă nu i dă mâna a pași pe partea acestui stat lăsând tot odată rolul de apărători ai Jidanilor acelor cari s'au pus în relațiuni cu „alianța israelită“.

Nu se poate nega de altă parte că o parte însemnată a presei europene a însoțit cestiunea evreească din România cu simț de justiție apărând drepturile statului român care nu se poate lăsa a fi călcat de o clasă de oameni egoiști și periculoși.

Voitorii de bine ai statului român trebuie deci numai să se bucure, că bărbății de stat ai României au știut prin rezignațiune și devotament patriotic să delăture pedecile, să învingă greutățile și să creeze o lege, carea este aptă de a salva interesele României.

Suntem tare aplecați a crede, că victoria patriotică de dincolo de Carpați nu este numai un eveniment în interesul culturii generale, ci este și deschiderea unei perspective în viitoriu favorabilă industriei din țara noastră, care autorii articulelor și corespondențelor nu trebuia să o peardă din vedere. Sași, Maghiari sau Români, avem, credem datorința a ne interesa mai mult de cămașa noastră decât de mantaua străină, mai ales când scim, că cei din mantaua străină se nisuesc a desbrăca pe toți, câți nu aparțin rasei lor, de toate toatele.

Dieta Ungariei.

Budapesta, 13/25 Octomvre 1879.

În ședința de ieri, după cele obișnuite la deschiderea ședinței, prezentă casei Eugen Pechy raportul asupra proiectului de lege despre câștigarea și pierderea drepturilor civile unguresci. Se decide a se pune pe Mercuri la ordinea zilei.

Ministrul de comerț Kemény aduce un proiect despre înființarea unei legături generale de vamă cu Bosnia și Erțegovina, mai departe un proiect despre arondarea în teritoriul austro-unguresc vamal a Istriei și Dalmației și cetății Brody, și a porturilor libere Martinschizza, Buccari, Portorè, Zengg și Carlomagno. Se decide a se trimite toate proiectele aceste la comisiunea pentru economia poporală.

Trecând casa la ordinea zilei debate asupra prolongirii sau neprolongirii termenului, după care edificiele cele noue din strada radială (a capitalei) au să fie suse imposable. Terminându-se desbaterea cu ficșarea termenului din urmă de prolongirea scutirii de impozite pe 15 Octomvre 1880, ședința se ridică pe la 12 oare, după ce ministrul de finanțe Szapáry anunțase casei că pe Marți va prezenta preliminarul pe 1880.

Abia s'au uscat negreala articolului din „Istok“, în care se vorbește cu multă siguranță despre coalițiunea de pe peninsula balcanică, și „Resboiul“ din Bucuresci vine să dea o desmintire în ceea ce privește România. Cel puțin așa înțelegem noi espectorațiunile acestei foi din Nrul de la 15 Octomvre a. c. Eată ce țice „Resboiul“ în articolul

„Agitațiile Rusiei în peninsula balcanică“.

Eșind din limitele mandatului ce Europa tacitamente îi încredințase

*) A se vedea și „sciri ultime“ din Nr. 120, cari s'au putut lua numai într'o parte a edițiunii. Red.

pentru liberarea popoarelor creștine din peninsula balcanică, Rusia la San-Stefano, cređu că sosise momentul, când trebuia, fără scrupule, ași afirma dorințele și a se asigura că semințele vor produce, de astădată recoltele la care ea aspiră dela marea ei Petru și până astăzi și pentru care de o sută șasezeci de ani stropesce cu sângele a mai bine de două milioane oameni câmpiile Balcanilor și ale Asiei mici, secând toate resursele imperiului și adăgând miliarde peste miliarde la datoria sa publică. Este vorbă de scopul, ideea sa ficșă, de ași întinde aripele vulturului seu polar, cu doue capete, până la Bosfor și marea Egee, de a plânta crucea sa pe cupola Santei Sofii.

Areopagul dela Berlin nu pută sau că nu cuteză de o cam dată, a încerca să pună frâu Colosului nordic ași combate aspirațiunile, pe când el campă sub zidurile Constantinopolului, și căută numai ca prin negociații săi modereze pretențiile.

Îndată însă ce armatele Țarului părăsiră Bulgaria și Rumelia, diplomația la rendul seu intră în campanie contra politice și tendențelor slave ale oamenilor de pe marginile Nevei căutând ale spulbera forturile și fortificațiile morale ce și le ridicaseră printr'o guvernare provisorie printr'o lucrare și ședere de doi ani în acele locuri, în mijlocul unor popoare afine și credule în marinimia sfinteii Rusii,

Tare însă în intrigă și ea, Rusia neadormită de loc și de astă dată înaintată cu mai mulți pași pe calea realizării marei sale idei, inundă Bulgaria Rumelia, Muntenegru, Serbia, Bosnia și Erțegovina cu inteligenții sei agenți agitatori cari la lumină sau în umbră să lucreze pentru ca să paralizeze pe cei ce vor a o descredita și să le compromită munca: căci grigiasa este în doită în fața unei alianțe Austro-Ungară-Germană, și a relațiilor sale ce din ți în ți se încardă cu aceste două state.

Între cele ce acești emisari iscodiră este și așa țisa alianță a principatelor dunărene și balcanice, despre care vorbi țilele trecute presa europeană, alianță desmintită astăzi însă pe care o visează și ar dori-o umana Rusie, pentru ca unite aceste state și țeri, să fie mai ușor de înhămat la marea sa chibitcă slavă, mai lesne de condus și de stimulat de la Petersburg, cu lungul și sfântul seu cnut.

În stare de proiect în capul marului Cancelar, principele Gorciacoff, — în stare de proiect în capul agenților și apostolilor slavismului, — alianța nu se mai tratează astăzi, de cât ca o farsă.

Legendarul Montenegro, mulțămit de o cam dată, după imensele sale sacrificii, își repară forțele, își bate stâlpii novelor sale hotare și își face bărci pentru Scutari — după ce mai dăunăți locui câte-va țile în Schönbrun; — Serbia își cărpesce cojocul rupt reu în 1875 din cauza sfintelor porunci dela Sfântul Petersburg: — Bulgaria, nesciind tocmai cu ce să înceapă, și deja în lupte de partid, încă nici bine își cunoaște Principele și drepturile sale; — Bosnia și Erțegovina, ocupate de regimentele austro-ungare, nici că știu cine le este tata și cine mama; — care oare dintre cei trei principii, sau dintre conducătorii bandelor din munți să fi luat inițiativa acelei alianțe?

Farsă a fost deci, și farsă ar fi idea unei astfel de alianțe astăzi.

Căci, a se presupune că România ar tinde, s'ar mișca sau chiar ar răspunde la o asemenea propunere, știind de unde vine și ce scopuri are, ar fi ridicol.

Încrederea noastră oarbă în cuvintele Rusiei, lealitatea și desinteresarea noastră în ultimii ani, 1876—77,

prea scump ne au costat, pentru ca astăzi să cădem în astfel de curse, sau să permitem oamenilor nostri de stat a ne mai împinge în ele.

Destule experiențe cu otravă au făcut cu țeara guvernării nostri, de vr'o 14 ani încoace, fără a găsi apoi antidotele necesare; destul cu bătăile d-lor în pept, și apoi mea culpa, drept scuse pentru comiterea acestor crime, — căci crime sunt în politică greșelile; — voim de acum să vedem lucrurile de aproape, să avem garanții în mânele noastre și sub ochii nostri, că nu suntem mistificați, și nici atunci poate nu vom crede în propuneri și promisiuni princiare și diplomatice.

Cât despre Sfântul imperiu cu Siberia sa, dorim încă pentru mult timp a nu mai avé cu el nimic de câștigat și de împărțit.

Ne-a luat Basarabia și ne-a dat în schimb vr'o cincideci ocale de decorații, — suntem răfuiți!

Să ne fie de bine și la unii, și la alții.

Desbaterile senatului din România despre cestiunea israelită.

Ședința dela 10 Octomvrie.

(Urmare)

D. I. Strat, luând cuvântul, declară că, dacă ne am găsi în împregiurări ordinare, ar trebui ca toți într'un glas să susținem soluțiunea d-lui V. Alecsandri, care a pătuns energic în inimile noastre. Dar cestiunea ce se prezentă senatului este anormală și de aceea se simte dator a vota proiectul venit dela cameră.

Acest proiect, fără îndoială, nu este perfect; însă a introduce amendamente este a'l trimite din nou în esaminarea camerei, este a reinnoi luptele deabia potolite și pentru că nu se știe care va fi rezultatul acelor lupte, este mai politic a se primi astăzi soluțiunea dată.

Făcând aceasta, opoziția din senat dă un răspuns numeroaselor acușări ce i s'au făcut că ea exploatează cestiunea ca o armă de partid. Opoziția trebuie să profite de ocaziune spre a proba, că într'o asemenea cestiune nu se uită de loc la banca ministerială, ci numai la interesele țerei.

Aci oratorul aduce omagele sale opoziției din cameră, care, prin firmitatea atitudinii sale și prin rezistența sa, a știut să ne dea acest proiect. Trebuie să păstrăm un sentiment de recunoștință către acei oameni din cameră, cari au luptat a aduce acest rezultat, când ne gândim la pericolul ce era să fie asupra țerei, dacă o reprezentatiune națională mai credulă ar fi urmat pe guvern în calea pe care o desemnase. Opoziția din cameră a bine meritat dela patrie! (Aplause).

D. I. Brătianu, prim-ministru, răspunde d-lui Strat, că dacă pentru d-sa este un merit, că nu se uită la banca ministerială, și că va vota acest proiect fără chiar să'l discute, guvernul este dator să nu ridice însinuările d-lui Strat, și să nu aducă o discuție care ar pute să compromită proiectul de lege în cestiune.

D. Voinov, luând cuvântul, declară că în această cestiune nu face parte din nici un grup politic, nici din opoziție, nici din guvernamentali. D-sa a fost unul din aceia, cari au combătut din toate puterile tendențele acelor, cari vreau să lase a se strecura această rasă de calomniatori.

D-sa va vota contra proiectului, pentru că, după cum a vădut că s'a petrecut lucrul, acest proiect nu dă destulă garanție, că viitoriul este acoperit.

S'a vădut un ministru liberal, aducând și prezentând proiectul pentru rezolvarea cestiunii israelite, nu în formă materială, căci s'a țdis cu o dibace tactică, că țara să prezente acel proiect. S'a vădut apoi persoane de stat, grupate în tabere o puse fostului guvern combătându'i tendențele și în urmă venind să formeze noul guvern. Acest guvern, prin programul seu, spunea, că nu a avut dreptate guvernul tre-

cut, că țara nu voiesce emanciparea Evreilor, și că va stărui pe lângă Europa de a nu se opune acestui sentiment al țerei. Acest program a fost aplaudat și primit de toți. A dona și însă lucrurile s'au schimbăbat cu totul, și când guvernul a fost întrebăbat pentru ce nu s'a ținut de angagiamentele scrise, el vine și ne spune, că n'a călcat de loc programul, că a țdis numai că nu trebuie categorii, dar aceea nu va să țdică, că nu putem înșira o listă tot din categoriile propuse. Acest mod de interpretare este de speriat. Vedem cu ochii ce este scris, și se țdice că e alb când lucrul e negru; și acela care a călcat angagiamentele sale, se țdice nu numai că nu le-a călcat, dar că a fost fidel acelor angagiamente! (Aplause).

Mai mult decât atăta: cine n'a vădut presiunea ce se exercita asupra conștiinței deputaților pentru ași schimba votul? Era o adevărată vânătoare de deputați, întreprinsă în scopul, ca săi silească ași trada votul! (Aplause).

Cu toate amenințările, și măgulirile maioritatea camerei a resistat, și nu s'a îndrăsnit a se pune la vot proiectul.

Spre a se evita eșecul, s'a propus căderi la pace, și din această împăciuire s'a născut proiectul votat de cameră.

Oratorul mărturisesc că era pentru acest proiect, însă ceea-ce vede petrecându-se dela votarea lui și până ați îl pune earși în înspăimântare. D. raportor al comitetului delegaților a susținut, că între cele două proiecte nu există decât o diferență de formă și prin foaia oficioasă s'a țdis, că maioritatea guvernului a triumfat, și că țara este scăpată! Mai întâiu cum acest proiect este salvarea țerei? Și cum împacă el pe Europa, dacă nu diferă în fond de proiectul primitiv al opoziției?

De aci se poate convinge ori-cine că Europa nu cerea ceea-ce ni se cerea de către ai țerei; că ea n'a voit decât modificarea art. 7 numai din punctul de vedere religios. Una din două: ori aceia cari ne îndemneau să nu lăsăm ca să se prăpădească această țerișoară, și să votăm proiectul d-lor, spunea adevărul, și atunci ei calcă ați datoria către patrie, dacă ne lasă să votăm acest proiect aducător de peire ori acest proiect nu aduce peirea țerei, și atunci pentru ce au fost atâtea frământări?

Ei bine, tocmai de aceasta trebuie să ne temem a vota acest proiect, pentru că se spune de persoane autorizate, că el este identic cu cel prezentat de guvern. „De și vđd o mare distincțiune, dar eu sânt dator să mă tem de aceea, cari fac să dispară marile distincțiuni, și cari dovedesc că negru cu alb este tot una.“ Cine garantează, că cu acest proiect nu se va permite Evreilor să între în sinul țerei ca s'o facă să peară? Când se vede că curg la cameră câte 70 cereri evreiesci de împământenire pe țile, când se dă depeși dela d. ministru de interne către prefect ca să stăruie la Evrei să facă cereri de naturalizare; când vedem cum se interpretează programele ministeriale, când se țdice că proiectul guvernului cu al minorității este tot una, n'avem nici garanție, că numai într'o singură țile sute de Evrei vor fi împământeniți!

Terminând, oratorul repetă că va vota contra proiectului, de oare-ce nu vede într'ensul garanții suficiente, că corpurile legiuitoare nu vor fi în posibilitate ca cu ușurință să introducă în cetate statul-maior al Evreilor.

Ședința se ridică la 5 oare, anunțându-se cea viitoare pe a doua țile.

Varietăți.

* (Avansament de Noemvrie). Sânt denumiți: de colonel: Mihaiu Trapșia, vice-colonel în corpul statului-maior — totdeodată denumit de comandant al regimentului de artilerie principele de coroană Rudolf Nr. 2. — De vice-colonel: Antonie Stoian, maior și comandant de piață în Brood. — De maiori: George Macsim, căpitan în reg. de inf. Sachsen-Mainigen Nr. 46, trans-

ferat la reg. de inf. Baden Nr. 50. Avram Căsan, căpitan în reg. de inf. Sachsen-Mainingen Nr. 46, transferat la reg. de inf. Meklenburg-Strelitz Nr. 31. — De căpitan cl. I-a: căpitanii cl. II-a: Ignatie Mărgineanu din reg. de inf. Kussevich Nr. 33; Mihaiu Noac de Huniad, din reg. de inf. Sachsen-Mainingen Nr. 46; Ilie Dordea, din reg. de inf. archid. Josif Nr. 37. — De căpitan cl. II: primo-tenenții: Trăilă Stroiescu, din reg. de inf. Aleman Nr. 43; Iacob Bacea, din reg. de inf. Meklenburg-Strelitz Nr. 31; Pintilie Lucața, din reg. de inf. regele Bavariei Nr. 5. —

De primo-tenenți: loco-tenenții: Ioan Iovescu, din reg. de inf. regele Bavariei Nr. 5; Emil Paulea, din reg. de inf. regele Olandei Nr. 63; Chiriac Băcilă, din reg. de inf. archid. Enric Nr. 51; Vasilie Literat, din reg. de inf. Alecsandru I împ. Rusiei Nr. 2; Ioan Pepa, din reg. de inf. Kussevich Nr. 33; Nicolae Dragomir, din reg. de inf. Sachsen-Weimar Nr. 64; Daniil Măteringa, din reg. de inf. Sachsen-Weimar Nr. 66; Luca Paica, din reg. de inf. archid. Enric Nr. 51; Onciu Dimitrie, dia reg. de inf. Scudier Nr. 29; Nestor Brumariu, din reg. de inf. Aleman Nr. 43; Nicolau Bega reg. de inf. Nr. 51.

Dionisie Măierean, din batal. de artilerie de fortăreață Nr. 12; Dimitrie Ionașcu, din reg. de artilerie Hofmann Nr. 8.

De loco-tenenți: Cadetii: Mihai Brăteanu, din reg. de inf. regele Olandei Nr. 63; Alecsandru Gușăilă de Negrea, din reg. de inf. Alecsandru I împ. Rusiei Nr. 2; George Frâncu, din reg. de inf. Sachsen-Weimar Nr. 64; Miron cavalier de Costin, la c. r. herghelie de stat din Stadl. Ioan German reg. de inf. Nr. 41.

De medici de regiment cl. II: medicii super.: Dr. Iuliu Murășanu, din reg. de inf. Alecsandru I. împ. Rusiei Nr. 2; Dr. Emil Brote, din reg. de inf. Meklenburg-Strelitz Nr. 31; Dr. Ioan Popu, din reg. de inf. princip. de Bavaria Nr. 62.

De intendant infer. cl. II: primotenentul Gavril Cociuba, la intendența militară din Seraievo. —

* (Postal). În urma ordinațiunii a direcției postale din Sibiu Nr. 8098/879 cu privire la drumurile rele peste toamnă și eamnă comunicația postală între Offenbaia, Câmpeni și Abrud din 1 Noemvrie n. se schimbă cum urmează:

Din Offenbaia pleacă posta de 3 ori pe săptămână (Dumineca, Mercuria și Vinerea) la 9 oare a. m. și ajunge în Câmpeni la 12 oare la amiazi.

Din Câmpeni pleacă în fie care zi la 12 oare 30 minute la amiazi și ajunge în Abrud la 2 oare 30 m. după amiazi. Din Abrud pleacă în fie care zi la 3 oare după amiazi și ajunge în Câmpeni la 5 oare după amiazi;

Din Câmpeni pleacă de 3 ori pe săptămână (Dumineca, Mercuria și Vinerea) la 1 ceas după amiazi și ajunge în Offenbaia la 4 oare după amiazi.

Prin aceasta cursul postal pentru persoane nu se schimbă între Abrud, Zlatna și Alba-Iulia, dară stă în legătură cu cursul postal de mai sus.

* (Reuniune interconfesională și totodată și locală de învățători). Învățătorii dela cinci scoale de confesiuni deosebite preoții și alți domni din Coșocna la inițiativa preotului român gr. or. Teodor Ciortea a înființat în 21 Septemvrie, a. c. o reuniune învățătoarească locală. Adunarea o țin tot în a doua Sâmbăta în acea școală unde lovesce soartea și tocma prima oară a ajuns

soartea pe școala gr. or. unde s'a și ținut adunarea în 4 Oct. a. c. când învățătorii gr. or. Gavriil Todoruț, a ținut propunere de model din scris și cetit cu succes foarte bun.

În 18 Oct. s'a ținut adunarea în școala romano-catolică, învățătorii acestei școli a propus introducerea în Geografie, asemenea cu rezultat bun.

Un membru.

* (De a le școlaei). Primim dela Brașov dela un amic al instrucțiunii următoarele știri: Domnule redactor! În interesul instrucțiunii noastre primare vă rog să luați notiță în stimabilul d-voastre jurnal despre următoarea concluziune a venerabilului consistoriu diecesan din Caransebeș:

Nr. scol. 449.

„Domnului Domețiu Dogariu, învățătoriu în Satulung. Opul d-tale și al domnului învățătoriu Ioan Dăriu, „Aritmetica“ esaminându-se și aflându-se de corespunzător scopului, s'a introdus ca manual în școlile noastre confesionale pentru începători.

Ceea ce vă aducem la plăcuta cunoștință în acea firmă speranță, că d-voastră veți stăruia a continua acest op în același mod și pentru celelalte despărțiminte ale școlii populare.

Caransebeș, din ședința consistorială a senatului școlar ținută în 26 Septemvrie 1879.

Episcopul diecesan:

Ioan Popasu m./p.

* (Kossuth are de gând a și tipări) toate scrierile sale. Vestindu-se gândul acesta prin diariul „Egyetértés“ și după densus, prin alte diare în lume, spun tot dênsele, că în străinătate sunt mulți cari se îmbie a eda scrierile și în limbile țerilor lor. Kossuth li-a răspuns însă, că mai întâiu trebuie să easă de sub tipariu edițiunea ungurească și numai după aceea edițiunile în traducere.

* După o telegramă din Vidin, trimisă diariului „Vitoș“ din Sofia, principele Alecsandru al Bulgariei, vizitând Rahova, a ordonat ca în cel mai scurt timp să se rădice un monument pentru onorarea și memoria ostașilor români căduți în lupta de la Rahova. „Binele public“.

* Cetim în „Binele public“:

Comisiunea provisorie, aleasă de subscriitorii pentru înființarea unei fabrice de hârtie, a elaborat statutele asociațiunii și a studiat, prin dl. Franck, inginer, văile riurilor principale, spre a se găsi localitățile cele mai priincioase pentru stabilirea fabricei.

De câte-va zile asosit în Bucuresci dl. Weissmann, directorul unei fabrice de mașini pentru hârtie lângă Viena, sucursală a unei însemnate fabrice din Elveția, chemat de comisiune pentru facerea devisurilor și rădicarea planurilor.

Pe cât aflăm, valea Dâmboviței, spre cotuna Ciorel, n'a fost găsită avantajosă.

Azi (joi) dl. Weissmann va visita terenul și puterea apei Comana, însoțit de dl. C. Porumbaru, membru al comisiunii și delegat în scopul acesta de ceilalți 6 colegi ai d-sale.

* („Steaua României“), relatează că a fost un prânz de gală dat de d. Niculae Crețulescu, ministrul instrucțiunii publice, în onoarea d-lui inginer Lalane, delegat al republicii franceze în comisiunea europeană, însărcinată cu delimitarea granițelor între Dobrogea și Bulgaria și prin urmare cu rezolvarea diferendului privitor la Arab-Tabia.

D. Lalane, actual inginer-șef de poduri și șosele, membru al institutului din Franța cunoasce de mult țara românească, încă de acum vreo treizeci de ani, când își esercita la noi profesiunea sa. De atunci și până azi d. Lalane a remas unul din filo-ro-

mânii însufleșiți de sițimentele cele mai frumoase pentru noi.

La prânzul dat de d. Crețulescu au luat parte câțiva dintre ministrii și mai multe persoane din înaltele cercuri politice.

* (Ligă anti-jidană). O foaie berlineză publică statutele ligei anti-jidane, care s'a înființat de curând în „Metropole der Intelligenz.“ Statutele se numesc „Statuten der Antisemiten-Liga“ și sună în esență așa:

§. 1. Societatea înființată sub numele „Anti-Semiten-Liga“ consistentă din bărbați nejidani are de scop, a aduce într'o legătură strânsă obștească pe Germanii nejidovesci de toate confesiunile, de toate partidele din toate pozițiile de viață:

§. 2. Societatea, carea ignorând toate interesele particulare, toate diferențele politice, cu toată energia, cu toată serioșitatea și stăruința nîsuesce spre același unic scop, a scăpa patria noastră germană de completa jidovire, și a face următorilor locuitorilor autochtoni cu puțință a trăi în ea.

§. 3. Spre ajungerea acestui scop ea se servese între altele de următoarele mijloace: Favorisarea concurenților nejidovesci pe toate terenurile și în toate pozițiile de viață; combaterea presei jidane prin spriginirea și întemeierea de jurnale nejidovesci și în sfârșit prin înființarea de cercuri sociale esclusive, cluburi etc. în cari Jidanilor nu le este iertată intrarea.

§. 4. Simbolul societății împreună religia cu patria este crucea aședată pe o frunză de stejar.

* (Transferare.) Ioan Terfăloagă, căpitan cl. II s'a transferat dela institutul milit.-geografic la regimentul Sachsen-Weimar Nr. 64.

* (Operație la un leu) O operație foarte interesantă s'a efectuat zilele trecute la un leu bătrân din grădina zoologică din Moscova. Ghiarele lui crescuseră atât de mult în cât vîrfurile lor îi intraseră în carne. Din cauza aceasta se formaseră nesce răni periculoase cari nu permiteau nenorocitului animal nici să șadă în picioare, nici să umble.

Pentru a'i scăpa viața nu rămase alteceva decât a'i tăia unghiile: însă nimenea nu îndrăsnia de a întreprinde această operație. În fine să găsi un servitoriu, care cu nesce foarfeci de grădinar, încetul cu încetul îi tăie unghiile.

Astăzi acest leu, care se numește Nero, este cu desevêrsire vindecat și vesel ca și mai nainte, ear unghiile tăiate s'au deșus la museul grădinei zoologice.

Ceea ce e de marcat este, că leul vindecat este actualmente atât de supus salvatoriuului lui, încât îndată ce simte că acesta vine în grădină, îi ese înainte și îl însoțește neînterupt până când părăsesce earăși grădina.

* (O femeie eroică.) Un fapt fără precedente în istoria militară a Italiei s'au petrecut la Florența.

Un soldat din 11-lea batalion de Bersaglieri, numit Mariotti, fiind bolnav de mai mult timp și silit să nu easă din casă, refusa cu stăruință de a fi condus la spital.

Într'o dimineață camaraziul sei îl rădicară din pat și'l duseră la visita medicală. Care nu fu uimirea medicului vedând că soldatul Mariotti nu era de cât o femeie!

Sylvia Mariotti, dintr'o familie numeroasă din San-Ambrogio, aproape de Turin, s'a fost agajat în 1866, în momentul când Italia se lupta cu Austria, pentru a permite fratelui seu, insurat și tată a șese copii, să rămenă în familia sa.

Înzestrată cu o forță rară (ea lucra în minele Piemont) ea sciua a înșela, în momentul mobilisării, supra-

vegherea medicului. La Custozza pentru strălucita sa conduită, ea primi medalia valorii militare. După resboiu, ea continuă serviciul seu.

Regele aușind despre aceasta trimese acestei eroine crucea Ordinului seu; mai mult încă, el ordonă ca ea să fie trimisă îndată în familia sa cu o pensie de 300 livre.

* (Ghiulele lucitoare). Jurnalul francez „Salut public“ ne spune, că de present în diferite locuri întărite din Franța, cu deosebire în Grenoble, se fac încercări cu un aparat nou de ajutoriu pentru asediați. Este vorba de nesce ghiulele lucitoare numite după sistemul Lamarre. Aceste ghiulele de foc sau lucitoare posed o construcție cu totul deosebită și sunt menite, a ușura unei garnisoane asediate recunoascerea lucrurilor de tranșare și a pozițiunilor de baterii, lucruri, cari se întreprind numai sub scutul nopții. Aceste ghiulele, cari după ce s'au slobođit, numai decât se aprind, se trâmît spre acele locuri, unde se crede, că inamicul își începe lucrările. Ele ard un timp anumit și respîdesc o lumină așa de puternică, încât tunurile ușor se pot dirige spre punctele amenințate, spre a împedea lucrările, respective a le nimici. Aceste proiectile mai sunt încă înzestrate cu o granată, a cărei exploziune urmează la timpuri foarte diferite, prin care impregiurarea soldații inimici, cari ar voi să întreprindă stingerea luminei acestor ghiulele, firesce se tin în depărtare respectuoasă. Esperimentările cari de present se află în curs au de scop, a ecsamina nu numai încât se poate increde în aceste arme nouă, ci a afla și dinstanța, până unde se poate servi cu ele. Aceste ghiulele lucitoare s'au inventat de un industriaș cu numele Lamarre a cui nume îl și poartă.

Sciri ultime.

(După „S. a. T. B.“)

Viena, 29 Octomvrie n. În casa deputaților austriacă s'a început desbaterea adresei. Astăzi au vorbit șase oratori din amândouă partidele cu prevalență în înțeles conciliatoriu.

Budapesta, 29 Octomvrie n. Dr. Kautz interpelează în casa deputaților despre pozițiunea comercială-politică față cu Germania. Helfy interpelă despre cauzele schimbării personale în ministeriul de esterne.

Șovinismul în literatură

de
Turturel Codrean.

(2 Urmare.)

Actul III începe cu noapte. Toma predă Țiganului o pușcă cu care să ucidă pe Bandi și se pun aproape de casa lui Bandi la pândă. Toate acestea le vede însă și le aude Vasilie un serv bătrân a lui Bocotan, carele vedînd pe Iliana depărtându-se noaptea din casa părintească o urmărise până drept cu casa lui Bandi unde s'a fost oprit Iliana spre a'i spune lui Bandi că'l iubese și apoi a lua lumea în cap. Ca să'i poată spune a trebuit din întâmplare să easă și Bandi din casă, tot din întâmplare vede pe Iliana și ear din întâmplare începură amândoi un discurs cât de interesant, mărturisindu'și unul altuia amorul. Dar vai lumeticăloasă! din întâmplare tocmai în momentul acesta trage Țiganul cu pușca, din întâmplare se aprinde numai capsula și Bandi scapă de moarte. Voinic ca totdeauna nu glumesce mult, apucă pe Țigan de gât și'l stringe până când acesta îi spune, că a fost tocmit de Toma să'l ucidă, dară el (Țiganul) a întocmit lucrul așa de prin pușcătură a atras numai atențiunea lui Bandi ca să poată prinde pe Toma în flagranti. Toma o ia la fugă. Vasilie după el și ajungîndu'l îi spune că a vedut și audit toate, dară dacă

se va lega, că va lua pe Boris unguereana de nevastă el (Vasilie) îl va scăpa de temniță. Toma de frica temniței abdică de Iliana și se obligă a lua pe Boris. Vasilie se întoarce la Bandi și îi promite, că pentru un sărutat, ce să îl dea Iliana după cununia sa, el va îndupleca pe Bocotan să își dea fata lui Bandi, ear pe Toma să abdică de Iliana. Bandi, galant! îi promite trei sărutări dela fiitoarea sa mireasă numai să o poată căpăta de soție.

Făcându-se diună Bocotan pornesce spre a căuta pe fiia sa, dă de servitorul seu Vasilie, carele îi istorisece, că auzind Iliana, că mirele ei Toma iubese pe Boris, a decis a se sinucide, și părăsind pe la meșul nopții casa părintească era tocmai să se arunce de pe vârful unui pisc în afunțime. El (Vasilie) o ar fi reținut dela sinucidere și spre a nu turbura în noapte liniscea bătrânului seu stăpân n'a lăsat-o să meargă acasă ci a adus-o la casa lui Bandi „unde se află sub cea mai bună pază.” Într'aceasta vine Toma mirele și îi spune lui Bocotan, că acum iubese pe Boris și abdică de Iliana. Și Iliana ese cu Bandi din casa acestuia, ambii spun ce spun bietului Bocotan, carele apoi de loc se învoiesc la căsătoria lui Bandi cu Iliana. Vin nuntașii și cu ei Bocotan; ear Vasilie cu scobarul Minya, apucă pe ticălosul de Toma și șoptindu-i în urechi cuvintele: „ori temniță, ori Boris” îl fac și pe acesta cu miere.

Urmează jocul călușerilor, apoi ardeleana ce trece în căsădă; cântece româno-unguresci ce se finesc cu cunoscutul cântec al renegeților din 1848: „Nincs Kolozsvár bekerítve, slobod e drumul...” ce se cântă după vechia arie în chor de toată onorata societate.

Acesta și atâta e cioroborul d-lui Moldován Gergely, ce s'a botezat dramă populară.

Întrebarea e, dacă atari flencănături merită osteneala unei critice?

Din punct de vedere dramaturgic, de sigur că nu; și dacă nu ași fi convins, că M. G. nici că a voit să scrie dramă, ci că intențunea lui a fost pur și simplu politică și anume îmbrăcarea șovinismului în formă și vestmânt nou, într'adevăr că nu ași pierde timpul, ci ași avisa numai la aceea, că înseși foile maghiare din Cluj nu au aflat alt ceva bun în întregul pamflet, decât numai intențunea lui politică. Ori ce va eși cu atare intențune din condeiul șovinistilor se admite și în arta dramatică și cu cât va fi batjocura mai mare, suscitarea spre ură, dispreț și persecuțune națională mai exagerată, cu atâta la mai mare aplaus poate conta autorul.

De dragul acestui principiu deveni critica foilor maghiare cât de neceastă; „M. polgar” îmbărbătează pe autor a procede pe calea și în direcțunea începută. În urma acesteia cred că trebuie se luăm și noi ceva notiță despre noul dramaturg, nu doară spre a-l reclama dela frații noștrii maghiari. În ceea ce au câștigat dânsii, noi n'am pierdut. Proceadă dl Moldován Gergely pe calea și în direcțunea — de mult începută; constatăm că face progres.

Îmi voi permite dară a mi spune părerea mea din punct de vedere literariu.

Ce e tema unui poet și în specie a unui dramaturg?

A întinde publicului un amusement plăcut prin prezentarea unui ce estetic, moral și natural în piesele sale. Unde lipsesc aceste condițiuni, acolo nu putem vorbi de dramă, ci avem a face simplu cu „verdi și uscate”. Se vedem cum stăm cu recerînțele aceste în opera-tul dlui Moldován Gergely?

Vitejiile lui Bandi voinicul: de a împinge pe doi inși de odată în cărciumă și de a-i da earăși din cărciumă; de

a smulge bandagiul de pe rana sângerândă a unui om beat; bătaia între un drotariu vagabund și un econom de frunte din sat; angagiarea unui biet de scobariu Țigan spre asasinu; tângul cu sărutările unei virgine mirese; înduplecarea cu temnița a unui june de frunte la căsătoria cu o desmățată, toate aceste pot fi lucruri estetice pe la Turci și Tataři; popoarele culte din Europa înțeleg însă alt ce-va sub estetic.

Ce privește cultul moralului ceea ce pretindem cu tot dreptul în prima linie dela un dramaturg apoi trebuie să mărturisim, că ce vedem în drama dlui M. G. nu se poate numi moralnici chiar având pădurile Baconiului în vedere. Jakab Sára, femeie înaintată în etate, veduvă de 20 ani sapă pe ascuns pe propriul ei fiu și e bucu-roasă de a-l vedea nefericit numai să poată ea ajunge stăpână preste averea unui biet bătrân. Toma nu află altă cale de a scăpa de rivalitate, băeat ușor, decât asasinu. Bandi cu amorul cel înflăcărat vinde onoarea (sărutările) miresei sale... Dacă spiritul timpului nostru află de etice atari lucruri apoi preste scurt vom întrece Sodoma.

Unde lipsesce esteticul și moralul acolo lipsesce de sigur și naturalul sau adevărul și astfel este lucrul și în drama dlui M. G. abstrăgând dela nenumăratele „Deus ex machina” în scenăria grețosă pentru privitori cu gust, caracterele ce le depinge autorul în drama s'a, pe de o parte nu corespund spiritului dramei sale, pe de altă parte nu se află acolo, unde le situiază autorul. Nimerit observă în privința aceasta „Kelet” că în drama dlui M. G. nu se află nici urmă din viața și caracterul individual al poporului românesc, și lăsând la o parte cântările și jocurile românesci și costumând pe actori în port ungueresc drama ar fi curat unguerescă.

(Va urma)

Bursa de Viena

din 28 Octomvre n. 1879.

Împrumutul de stat din 1860	128 25
Acțiuni de bancă	839 —
Metalicele 5%	—
Împrumutul naț. 5% (argint)	70 15
Acțiuni de credit	267 10
Valuta nouă imperială germană	57 65
London	117 —
Galbin	5 58
Napoleon d'aur (poli)	9 31

Economic.

Brașov, 21 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 9.—10; Grâu scăureț fl. 5.60; Săcară fl. 5.—5.40; Orz fl. 4.10—4.40; Ovăs fl. 2.60—2.70; Cucuruz. fl. 5.—; Mălaiu fl. 5.20; Mazere fl. 5.60; Linte fl. 7.90; Fasole fl. 4.60 Sămânță de in fl. 9.10 Sămânță de cânepă fl. 4.30— Cartofi fl. 1.— pro chilo: carne de vită 44 cr. carne de porc 44 cr.; carne de oaie 28 cr.; Său de bovine pronspēt fl. 32; (pro 100 chilo); topit 40 fl.

Budapesta, 18 Oct. n. Ne mai pomenită a fost schimbarea timpului din săptămăna trecută. Pe la începutul săptămănei fu vremea frumoasă și caldă, pe la mijlocul ei a intrat receală repentină, au urmat torente ploii și peste noapte și-a fiut earna întrarea sa în toată forma, așa, încât mai că nu mai este nădejde să scăpăm de ea până la primăvară. Temperatura a scădut dela + 13° la 4° R. deodată. În mijlocul lui Oct. a început pe la noi earna, ce foarte a rare ori se întâmplă. Această earnă fără de veste e cu deosebire grea pentru bieții economi, cari tare mulți la număr nu și-au putut isprăvi lucrurile de câmp și de acuma sânt siliți, a ține vitele în grajduri. Ce vor face bieții oameni până la primăvară, carea deabia va începe cu Aprilie, Maiu? Aceste împregiurări au scumpit deodată și toate articulele din țerg, cu deosebire însă bucatele, a căror prețuri s'au urcat în decursul săptămănei cu 70—80 cr. la maza metrică. Așa notăm în deosebi:

Grăul la 150,000 m. m. s'a vëndut cu câte fl. 15—16.10; săcara la 4000

m. m. cu fl. 10.75; orđul la 8000 m. m. cu fl. 7—9; ovăsul la 4000 m. m. cu fl. 6.50—7.97; cucuruzul la 20,000 m. m. cu fl. 7.50—9.20; făina a trecut rapid cu prețuri foarte mari dară mai numai pentru consumul țerei; în țeri străine nu s'au transportat multă.

Păstăioasele încă au avut trecere mare cu prețuri foarte bune și adevă: fasolea cu fl. 11—11.50; mazerea cu fl. 10—13; mălaiul cu fl. 7—7.50; sēmēnța de in cu fl. 14—14.50; sēmēnța de cânepă cu fl. 9.50; per 100 chilo-grame; lăunile au trecut cu fl. 50—51.

Porcii au fost foarte tare căutați și au trecut ne mai pomenit de iute. În țerg au fost 76,790 capete; din Ungaria 5220; din România 2020 și din Ardeal 710; unsoarea deporec s'a vëndut fără vas cu fl. 45—46 și cu vas cu tot cu fl. 47.50—48.75; slănina cu fl. 50—51; sēul cu fl. 41.50—42.50; spirtul en gros cu fl. 32, en detail cu fl. 33—33.50 per 100 mii litre %.

Peile de bou din Banat cu fl. 128—130; din Ardeal cu fl. 135—140; peile de cal s'au vëndut cu fl. 9—11 părăchea și cele de vițel cu fl. 200—210 per 100 chilo-grame.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 19 Dec. imob. Evei Herschkovits în Mediaș (jud. cerc.); în 2 Dec. 1879 și 2 Ian. 1880 imob. Emiliei Henrich în Sibiu (trib.); în 25 Noem. și 30 Dec. imob. lui Moise Gazda și soți în Măgheraș (judec. cerc. Sângiors); în 15 Noem. și 16 Dec. imob. lui Vasilie Gligor în Bozieș (judec. cerc. Sănmărtin); în 3 Noem. și 4 Dec. imob. lui Arpad Földváry în Carasteu, Prihodesți și Țatareș (judec. cerc. Baia de Criș); în 15 Noem. și 15 Dec. imob. lui Carol Orendi și soției sale în Mediaș (judec. cerc.); în 13 Noem. și 16 Dec. imob. lui Iosif Farkas în Székelyhid (judec. cerc.); în 22 Noem. și 22 Dec. imob. lui George Bistreaș și soți în Moșna (jud. cerc. Sighisoara); în 3 Dec. imob. lui Nicolau Muntean în Ludoș; în 10 Noem. imob. lui Francisc Bitai în Sângătin; în 18 Noem. și 18 Dec. imob. lui George Stoica în Săsaș (trib. Sibiu); în 27 Noem. 1879 și 2 Ian. 1880 imob. lui Barabas Dénes și soției sale în Angyalos (judec. cerc. Sângiors).

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoareasă la școala comunală de fețițe din Hațeg prin aceasta se escrie concurs cu termin până în 15 Noemvrie a. c.

Emolumentele sânt:

Salariu fics anual 400 fl. v. a. care se va solvi din cassa comunală opidană în rate lunare anticipative, cuartir liber, și 4 orgii lemne de foc din care se încăldește și școala.

Concurențele au să și subștearnă șcaunului școlariu în Hațeg, până la teminul defipt suplicele lor instruate cu documentele recerute; dintre concurențele vor fi acele preferite, care vor documenta cunoscința perfectă a limbei române, și maghiare.

Hațeg în 18 Octomvre 1869.
Șcaunul școlar

Bărsan m. p.,

3—3

președintele șcaunului școlar.

Imprumuturi ipotecari cu anuități

acoardă institutul subsemnat proprietarilor de imobile în cetăți și sate sub condițiuni avantagioase astfel, ca prin plata la semestru a unei sume totdeauna egale, în care sânt socotite și capital și interese, într'un numer determinat de ani se stēnge întreaga datorie. Aceste imprumuturi se dau:

- pe 10 ani fiind a se raspunde în anuități semestrale de 7 fl. 36 cr. dela 100 fl. v. a.;
- pe 15 ani cu anuități semestrale de 5 fl. 78 cr. dela 100 fl. v. a.;
- pe 20 ani cu anuități semestrale de 5 fl. 05 cr. dela 100 fl. v. a.

Sub aceleși condițiuni institutul rescumpără pretensiuni ipotecare.

Înformațiuni mai de aproape, cum și formulare de cereri se dau la cerere verbală ori în scris gratuit în biroul institutului (ștrada Bayer Nr. 1) cum și pe la toți agenții noștrii din afară. Sibiu, 21 Octobrie 1879.

„Albina”,

2—3 [52] institut de credit și de economie.

Un concipient,

care este cualificat de a se introduce la camera advocațială în registrul practicanților în drepturi, poate afla aplicațiune în cancelaria subscrisului.

Se recere să vorbească și scrie toate trei limbile patriei.

Condițiunile sânt de a se comunica prin epistolă.

Parteniu Cosma,

advocat în Sibiu.

(Ștrada Cisnădiei 20).

2—3 [55]

CĂLINDARIUL BUNULUI ECONOM

pe anul viseet 1880.

Întocmit de

D. Comșa și Eugen Brote.

Cu mai multe ilustrațiuni intercalate în teest.

Anul IV.

Cuprinsul: Dilele și serbătorile de preste an. Chronologia. Pascălia. Anotimpurile. Sistemul planetar al soarelui. Întunecimi. Serbătorile schimbătoare și Posturile. Genealogia: Austro-Ungaria, Germania, Franca, Rusia, Italia, Britania și Irlanda, Spania, România, Suedia și Norvegia, Belgia, Olanda, Grecia, Portugalia, Monaco. Conspectul complet al țergurilor din Ardeal: A. în rēd principale în Eucoovina. — POSTA: A. Posta de epistole, B. Posta de mesagerie. Correspondența te-parativă a valorilor de bani din toate țările. — TIMBRE. Tabele de interese. Tabela comunimica; Cu puteri unite. Carul (cu patru ilustrațiuni). Din istoria calului. Cât se seamănă pe un mai însemnat. Din care material cât vinars se estrage. Greutatea fructelor și sēmēntelor mai îndati-reșe. Cât timp poartă animalele agricole? Mutarea pomișorilor tineri. Pentru a apăra vrăbiile dela ci-strațiune. Foarfeci noue pentru tunsul oilor (cu ilustrațiune). Grijiți pădurile! Cum să se prindă oile? (cu doue ilustrațiuni). Șeutul pomilor (cu trei ilustrațiuni). Digestiunea. Gândacul de Maiu (cu șase ilu-taia dela Călughăreni. Poesii: Sentinela romană, poem istoric de Vasile Alesandri. Arătura de N. Bă-dicean. Mai inbit . . . de I. Mincu. Ștejarul și cornul, cântec de Moldova. Bogatul și șeracul, cân-tec popular. Rugina și frământatul pănei (cu ilustrațiune). Cât e de greu un bou? (cu ilustrațiune). Respectul cavenit (cu ilustrațiune). Literatura română agricolă. Tabela pentru preschimbarea prețului după măsurile vechii în nouă. Inserate.

Prețul 45 cr. v. a. sau 1 leu n.

2—5 [53]

Editura tipografiei JOS. DROTLEFF în Sibiu.